

Koncertni program je ogledalo vokalne i stilske kulture, a u njemu bi trebalo nastojati prezentirati što čišće umjetničke vrijednosti. Mora biti i promišljeno sastavljen; zanimljiv, imati ukusa, reprezentativan i profinjen, sa smislom za stilizaciju, sastavljen od djela različitih razdoblja, možda kronološki poredanih, među kojima postoji središnja točka vodilja

li se program u crkvi, dvorani za govore (gdje uglavnom uopće nema akustike) ili u pravoj koncertnoj dvorani. Program za širu publiku na otvorenom prostoru treba biti lak i efektan, s više zvučnosti, ali ne i manje umjetničke vrijednosti. Solistički se program uglavnom pjeva napamet, a zborni uz note, no to ne mora biti pravilo.

Opera

Opera je jedan od složenijih vokalno-scenskih oblika. Opernom umjetniku nije jedini uvjet njegova glazbena, odnosno vokalna nadarenost, već i gluma, scenske kretnje i drugo.

U početku opere gluma je bila u sjeni briljantne vokalne tehnike, kojom su pjevači oduševljavali publiku, pa je sva pozornost bila koncentrirana na ljepotu pjevanja. Tada je umjetnost pjevanja dostigla vrhunac, ali je zaokaočen razvoj opere u scenskom pogledu.

U 18. i 19. stoljeću opera dobiva složenije oblike, pa pjevači na sceni ne mogu opstati bez vidljivih emocija, prema temperamentu glazbe, a to su morali pokazati pokretima, unutrašnjim

uzbuđenjima, zapravo stavom cijelog tijela. Scenske kretnje su se uvijek bavale radi tijela, koje mora biti elastično, s prilagođavanjem radnji i glazbi. Izbor uloge u operi je individualan i ovisi o pojedincu i njegovim općinitim sposobnostima.

Priprema za nastup zbora ili ansambla

U zbornom pjevanju nema solista. To znači da se svaki pojedinac stapa u kolektiv, u kojem svi zajedno muziciraju na isti način. Nijedan glas se ne izdvaja posebno ili ne više, ne ističe se nad drugima, pogotovo ako je dogovorena dinamika tihog pjevanja. Također u nijansama kao što su *crescendo* ili *decrescendo* svi članovi rade melodijski liniju na isti način, i to vrlo uvjerljivo, i tek tada se postiže pravi zvučni efekt. Nema nikakve važnosti ako to napravi samo nekoliko ljudi u cijelom zboru ili pojedinac u dionici, a ostali ne.

Instrumentalna pratnja

Na vokalnom koncertu kao pratnju pjevačima slušatelji mogu čuti uglavnom klavir, orgulje, a rjeđe manji gudački

sastav ili orkestar. U izvođenju određenog programa s pratnjom bi se trebala postići besprijekorno skladna glazbena i umjetnička suradnja. Klavirska pratnja daje ne samo ritmičku osnovu i harmonijsku podršku, već i poetska raspoloženja te odgovarajuću boju.

Korepetitor je dužan sa solistom ili zborom dati skladan odnos između zvuka instrumenta i vokalne linije. Za vrijeme pjevanja pratnja mora biti nešto slabija dinamički, da ne pokrije pjevani tekst, a tijekom pjevačkih pauza može slobodno izići solistički, barem na trenutak. To je važno i kod orguljske pratnje, gdje je instrument nekada ograničen brojem registara, pa se često pojača i pokrije glas. Tijekom pratnje solista ili zbora orguljaš ne bi smio upotrebljavati tzv. registre »jezičnjake« zbog padanja intonacije.

Muzikalnom, diskretnom i pouzdanom pratnjom, zajedničkim disanjem i bogatim tonskim nijansama postiže se koncertno muziciranje sliveno u jednu dobru interpretacijsku cjelinu.

ZAGREB

Zvuci orgulja zagrebačke katedrale

Međunarodni festival orguljske glazbe u zagrebačkoj katedrali

Po uzoru na glazbena događanja u mnogim europskim katedralama i u zagrebačkoj katedrali je, na inicijativu rektora zagrebačke katedrale mons. Josipa Kuhtića, u travnju 2012. pokrenut koncertni ciklus pod nazivom *Zvuci orgulja zagrebačke katedrale*, čiji je umjetnički voditelj prof. Mario Perestegi, a koji se nastavlja i dalje, cijelu 2014. godinu.

Riječ je o seriji koncerata koji se održavaju svake prve i treće nedjelje u mjesecu, s početkom u 16.30 sati i u trajanju od 45 minuta.

Tim koncertima želimo ponovno upoznati građane, a i mnogobrojne turiste koji sve više posjećuju Zagreb te ljubitelje orguljske glazbe s umjetničkom vrijednošću orgulja zagrebačke katedrale.

Zagrebačka je katedrala jezgra velike i snažne duhovnosti za cijeli hrvatski narod, koju njezin interijer, vrijednosti i ljepote čine

jednom od najljepših europskih katedrala.

Svaka se katedrala ponosi svojim orguljama: spomenimo samo katedrale u Parizu, Kölnu, Beču, Salzburgu, Liverpoolu, Londonu, Rigi, Bruxellesu, Milanu te u mnogim drugim gradovima. Sve one imaju na svojem koru velik instrument koji svojom postojanošću povezuje prošlost i sadašnjost te svojim zvucima uzdiže duše k Bogu. U svim se navedenim katedralama svakodnevno u ljetnim mjesecima, a nešto rjeđe u zimskim, održavaju koncerti na orguljama.

Kako ljepotu zvuka svojih orgulja katedrale ne bi ljubomorno čuvala, otvorile su vrata slušateljima i posjetiteljima da bi svojom mistikom i snažnim vjerskim nabojem, uza zvuke kraljevskog instrumenta, evangelizirale i upućivale posjetitelje na duhovne vrijednosti. Podatci o orguljama u zagrebačkoj katedrali govore sa sigurnošću da katedrala posjeduje orgulje već u prvim godinama 15. stoljeća, a možda i ranije. Instrument je bio postavljen na srednjoj empori, koja se nalazila iznad današnjega glavnoga sveti-

šta. Tijekom duga razdoblja naša je katedrala imala čak dva instrumenta. Uvijek jedan veći, koji se upotrebljavao u svečanijim prigodama, te manji instrument, koji se koristio svakodnevno.

Velebne Walckerove orgulje iz 1855. godine, s tri manuala i pedalom, imale su 52 zvučna registra. Više su puta povećavane, tako da sada imaju četiri manuala i pedal te 78 zvučnih registara. Spadaju među najljepše orgulje u Europi. Svojim zvukom i bojama registra plijene pozornost. Orguljaši koji su koncertirali na njima ili ih imali mogućnost vidjeti i svirati na njima svi redom taj instrument ocjenjuju najvišim ocjenama.

Čini se da mi još ne znamo cijeniti dovoljno to blago koje se nalazi na koru zagrebačke katedrale te tim orguljama ne dajemo značenje i vrijednost koju bi trebale imati u sveopćem kulturnom životu Hrvatske.

Ciklus *Zvuci orgulja Zagrebačke katedrale* u 2014. godini broji dvadeset koncerata, na kojima će se predstaviti hrvatski orguljaši, ali i inozemni umjetnici na orguljama.

Mario Perestegi

RASPORED KONCERATA

Siječanj

19. 1. Mario Perestegi

Veljača

2. 2. Mario Perestegi; 16. 2. Pavao Mašić

Ožujak

2. 3. Danijel Drilo

KORIZMA

Svibanj

4. 5. Jonas Herzog (Švicarska);

18. 5. Jure Smrekar (Slovenija)

Lipanj

1. 6. Gabriel Bestion de Camboulas (Francuska);

15. 6. Jan Van Mol, *orgulje* i Cristel De Meulder, *sopran* (Belgija);

29. 6. Višeslav Jaklin

Srpanj

6. 7. Ljerka Očić

Kolovoz

17. 8. Stephanie Borkenfeld Müllers (Njemačka);

31. 8. Milan Hibšer

Rujan

7. 9. Danijel Drilo;

21. 9. Marko Đurakić

Listopad

5. 10. Christian Scheifele (Švicarska);

19. 10. Elizabeta Zalović

Studeni

2. 11. Rolf Schönstedt (Njemačka);

16. 11. Maja Petrović

Prosinac

7. 12. Mario Perestegi;

21. 12. Željka Spinčić

Koncerti se održavaju svaku prvu i treću nedjelju, od 16.45 do 17.30 h.